

Seminář k bakalářské práci

úvod, aneb jak to vše probíhá

Martin Trnečka

Katedra informatiky
Univerzita Palackého v Olomouci

O čem to bude?

- cílem semináře je připravit studenty na (ideálně úspěšnou) obhajobu bakalářské práce

bakalářská práce $\approx$ panika

Tik-Tak

- dnes je 15. 2.
  - státní závěrečné zkoušky probíhají od 6. 5. do 7. 6. 2024
(dáno Harmonogramem ak. roku)
  - termíny (zatím nepotvrzené):
    - ústní část státní zkoušky: 21.–23. 5.
    - obhajoby závěrečných prací: 28.–30. 5.
  - práce musí být odevzdána 3 týdny před termínem obhajoby tedy 7. 5.
- **do odevzdání práce zbývá ≤ 83 dní**
- práci by měl před jejím odevzdáním vidět vedoucí práce
  - přesněji: musí ji přečíst, otestovat, dát vám zpětnou vazbu, kterou byste měli zapracovat, ... a to i několikrát
  - učitelé jsou také lidé
- **reálně ≤ 2 měsíce**

Bakalářská práce

- 1 vyřešení zadání bakalářské práce
  - předměty KMI/BP1, KMI/BP2 a KMI/BP3
  - v kompetenci vedoucího práce
- 2 napsání textu práce
  - částečně v kompetenci vedoucího práce
  - větší část je na studentovi
- 3 obhajoba práce
  - zcela na studentovi (s drobnou pomocí vedoucího práce)

Bakalářská práce: Text práce

- často (nesprávně) podceňován
  - výňatek z posudku: „Text práce je dobře strukturován, popis je stručný a jasný. Text neobsahuje žádné pravopisné ani typografické chyby.“ → student obhájil
  - výňatek z posudku: „Text je na úrovni středoškolského referátu. Obsahuje značné množství překlepů, gramatických a faktických chyb.“ → student neobhájil
  - v obou případech byla softwarová část na slušné úrovni
- text je nedílnou a velmi důležitou součástí bakalářské práce
- sepsat kvalitní text zabere značné množství času (velmi individuální)

Bakalářská práce: Obhajoba práce

- prodání vaší práce = klíčová část
- úroveň prezentace má vliv na známku
- celkové posouzení vaší téměř 1,5 roční práce

V tomto kurzu

- 1. seminář – jak to celé probíhá (probereme státnice a obhajoby)
- 2. seminář
  - stručně zmíníme základy psaní odborného textu
  - ukážeme nejčastější chyby při psaní textu
- 3. seminář
  - zmíníme základy počítačové sazby a závazný styl pro psaní bakalářské práce na katedře informatiky
- zbylé semináře
  - vyzkoušíme obhajobu práce a ukážeme, jak by měla ideálně probíhat → každý si vyzkouší simulovanou obhajobu práce (rozpis prezentací je k dispozici na mých stránkách)

Státní závěrečná zkouška

- skládá se ze dvou částí
  - ústní část
  - obhajoba bakalářské práce
- obě části jsou nezávislé lze je absolvovat samostatně (v různých termínech)
  - termíny jsou rámcově dány Harmonogramem ak. roku
  - typicky: květen/červen, srpen, leden/únor
  - poznámka: řádný vs. opravný termín (jen slovíčkaření), řádný termín pro studenty končící v ak. roce je květen/červen, ostatní jsou opravné (význam mají pouze pokusy)
  - přesné termíny stanovuje katedra
- obě části lze absolvovat až po *uzavření studia*

Uzavření studia

- uzavření studia $\neq$ ukončení studia
- uzavření studia je administrativní úkon, při kterém jsou zkontrolovány všechny povinné náležitosti studia (dané Studijním a zkušebním řádem a parametry daného studijního programu)
  - provádí studijní oddělení
  - třeba provést nejpozději 3 týdny před termínem státní závěrečné zkoušky
  - ověřuje se splnění všech povinných předmětů, dostatečného počtu povinně volitelných předmětů a získání alespoň 180 kreditů
  - pro uzavření studia je třeba mít splněny všechny povinné předměty (tedy i KMI/BP3)
  - bez uzavření studia není možné absolvovat žádnou část státní závěrečné zkoušky!
  - fáma: předměty státní závěrečné zkoušky jsou za kredity – nejsou!
- státní závěrečnou zkoušku (obě části) je nutné absolvovat do 2 let od uzavření studia – velmi striktní podmínka nelze nijak obejít

SZZ: Ústní část

- skládá se ze tří okruhů (předměty KMI/SZZ)
  - „běžný předmět“ → třeba zapsat ve STAGu (máte zapsáno?)
  - pokud není předmět zapsán, třeba řešit přes studijní oddělení – dodatečný zápis (nic strašného)
- při prvním přihlášení k ústní části (jakoby běžné přihlášení na zkoušku) **je nutné se přihlásit na zkoušku ze všech okruhů (předmětů) ústní části**
- okruhy, které nebudou zapsány, jsou hodnoceny známkou F (nevyhověl)
- přihlášení nejpozději 4 týdny před konáním ústní části, pozdější zápis není možný
- odhlášení nejpozději 3 dny předem (dané Studijním a zkušebním řádem), ale ...
- při dalších pokusech si student musí zapsat všechny doposud neúspěšně absolvované okruhy (předměty hodnocené známkou F)

SZZ: Ústní část

- termín zápisu ve STAGu $\neq$ termín ústní zkoušky
  - studenti jsou včas informováni (mail, web KI)
- několik dní předem je znám harmonogram ústních zkoušek (web KI)
  - členové komise (předseda + 3 členové komise)
  - přibližný čas zkoušení
- požadavky na znalosti k ústní zkoušce jsou k dispozici na webu KI
  - <https://soubor.inf.upol.cz/index.php/s/public?path=%2FStudium%2FSZZ-pozadavky> (budou aktualizovány v průběhu března)
  - v kompetenci garanta studijního programu (případné nejasnosti řešte s ním)
- studenti Informatiky (OI i PVS)
  - je třeba poslat (sekretářce katedry) výběr volitelných předmětů (3. okruh)
  - 4 týdny před konáním zkoušky

SZZ: Ústní část

■ průběh

- určený člen komise vás pozve do zkušební místnosti;
- následně si vylosujete otázky, ke každé otázce je určený zkoušející;
- na přípravu (papír a tužka) $10 \cdot \text{pocet\_otazek}$ minut;
- poté předstoupíte před komisi, předseda vás představí komisi;
- následně je zahájeno ústní zkoušení zkoušejícím, členové komise mohou klást (a kladou) doplňkové otázky (přípravu si necháváte);
- na zkoušení každé otázky je 10 minut

■ na otázky je možné odpovídat v libovolném pořadí (je na vás)

■ pokud nechcete na otázku odpovídat, nemusíte = hodnocení F z příslušného okruhu

■ zkoušení probíhá před tabulí a všemi členy komise

■ po zkoušení opouštíte zkušební místnost a čekáte na vyhlášení výsledků (na konci dne či v polední přestávce, dáno harmonogramem)

SZZ: Ústní část

- hodnocení probíhá hlasováním všech členů zkušební komise, rozhodující slovo má předseda
- výsledky jsou vyhlášeny hromadně před všemi členy komise a všemi zkoušenými
- zkoušení a vyhlášení výsledků je veřejné, hlasování neveřejné
- okruhy hodnocené známkou F je třeba opakovat
- další termíny jsou standardně v srpnu a lednu
- opakovat lze nejvýše 3× (3. termín je stejný jako předešlé)
- pozor na 2 roční lhůtu od uzavření studia

SZZ: Obhajoba bakalářské práce

- předmět KMI/OBHBP
  - „běžný předmět“ → třeba zapsat ve STAGu (máte zapsáno?)
  - pokud není předmět zapsán, třeba řešit přes studijní oddělení – dodatečný zápis (nic strašného)
- přihlášení 4 týdny před konáním obhajoby, pozdější zápis není možný
- odhlásit je možné se nejpozději do odevzdání práce (poté je možné pouze práci stáhnout, odstoupit od obhajoby nebo se omluvit z obhajoby)

Odevzdání bakalářské práce

- práce musí splňovat předepsané formální náležitosti
  - závazný styl pro psaní závěrečných prací na KI
  - předepsaná struktura elektronické části
  - nedodržení může znamenat nepřipuštění k obhajobě
- kontrola práce
  - je doporučeno zprovoznit software na čisté instalaci (<https://www.inf.upol.cz/studium/statni-zaverecna-zkouska-a-obhajoba-zaverecne-prace>)
- odevzdání
  - elektronicky v systému STAG (pouze pdf), v systému KI (celá práce včetně zdrojových kódů textu práce a elektronické přílohy)
  - pokyny k odevzdání jsou zaslány na univerzitní e-mail 4 týdny před termínem obhajoby, na odevzdání je 1 týden
  - pozdější termín odevzdání ...
  - je doporučeno odevzdat 1 výtisk práce sekretářce KI (nebo komukoliv z katedry), stačí měkká vazba, oboustranný černobílý tisk

Mezi odevzdáním a obhajobou

- vedoucí práce navrhuje oponenta (schvaluje vedoucí katedry)
- vedoucí a oponent vypracovávají posudek práce
  - zprovoznění software, funkčnost, zvolené technologie, architektura, kvalita zdrojových kódů a další aspekty
  - kvalita textu práce (srozumitelnost, věcnost, správnost, pravopis, sazba a další)
  - individuální
- student je seznámen s posudkem 5 pracovních dní před obhajobou (posudky jsou nahrány do systému STAG, případně poslány na univerzitní e-mail)
- posudek obsahuje vyjádření a doporučené hodnocení (A–F)
- student má právo z jakéhokoliv důvodu stáhnout práci z obhajoby (i po vypracování posudků), ale nejvýše jednou!
  - je dobré se poradit s vedoucím práce
  - pozor, bývá často nesprávně zaměňováno s omluvením z obhajoby

Obhajoba práce

- termín zápisu ve STAGu → termín obhajoby
  - studenti jsou včas informováni (mail, web KI)
- několik dní předem je znám harmonogram obhajob (web KI)
  - členové komise (předseda + 2 členové komise + vedoucí práce + oponent)
  - zapisovatel
  - přibližný čas obhajoby
- zapisovatel
  - připravuje prezentační zařízení (prezentace je třeba poslat předem k otestování, vlastní PC pouze po dohodě se zapisovatelem, zapisovatel mailem kontaktuje prezentující studenty)
  - zve prezentující k obhajobě (určuje předseda)
  - zapisuje průběh obhajoby

Průběh obhajoby

- předseda seznámí členy komise s prezentujícím (typicky jméno, studijní program, téma práce)
- na prezentaci bakalářské práce je 10 minut
- v případě překročení limitu předseda ukončí prezentaci (záleží na předsedovi)
- předseda vyzve vedoucího práce a oponenta, aby seznámili komisi s posudky a navrhovaným hodnocením
- student dostane možnost se k posudkům vyjádřit (nemusí to ale udělat)
- následně probíhá volná diskuze, kdy se členové komise ptají na cokoliv je zajímavé, případně komentují vyjádření studenta k posudkům nebo posudky
- předseda požádá prezentujícího, aby opustil místnost, poté následuje neveřejné hlasování o známce (od pár vteřin do několika desítek minut)
- zapisovatel pozve studenta zpět a předseda jej seznámí s výsledným hodnocením (známka a odůvodnění známky)

Průběh obhajoby

- pokud je práce hodnocena známkou F, je třeba obhajobu opakovat = odevzdat přepracovanou práci
- obhajovat práci je možné pouze 2×!
- odevzdat práci je možné 3× (stažení práce z obhajoby)

Ukončení studia

- v den kdy byla úspěšně splněna poslední část státní závěrečné zkoušky je ukončeno studium
- studijní oddělení kontaktuje studenty v záležitosti promoci (případně předání diplomu) – není třeba nic dělat, jen čekat
- pokud pokračujete v navazujícím magisterském studiu není třeba řešit sociální a zdravotní pojištění
- pokud nepokračujete, platí statut studenta do konce měsíce, ve které byla složena poslední část zkoušky

Prezentace

- použijte slidy!
- poraďte se s vedoucím práce
  - zejména vyjádření se k posudkům
  - struktura prezentace
- prezentace je zejména pro členy komise, kteří nejsou s vaší prací detailně seznámeni (příležitost přesvědčit je, že si zasloužíte lepší známku)
- prezentace je ať už přímo či nepřímo součástí hodnocení
- dobře se připravte, buďte věcní a dodržte čas
- prezentace software je ošemetná, lepší je video, či screenshoty
- nespolehejte na připojení k internetu
- neptejte se: „Jak se to dává na celou obrazovku?“

FAQ

Q: Jaký je dresscode?

A: Nechod'te prosím v teplácích! Běžný je oblek/šaty. Obecně je vždy lepší vzbudit dobrý první dojem.

Q: Mohu jít k ústní zkoušce a obhajobu práce ponechat na srpen (nebo později)?

A: Pokud máte uzavřené studium ano. Pozor, vedoucí práce není povinen vám dát zápočet z KMI/BP3. Ten je čistě v jeho kompetenci.

Q: Když mám od vedoucího F a od oponenta F můžu jít k obhajobě?

A: Ne. Zakazujte to Studijní a zkušební řád.

Q: Když mám od vedoucího E a od oponenta F můžu jít k obhajobě?

A: Ano, ale je lepší se poradit s vedoucím práce.

FAQ

Q: Když mám od vedoucího F a od oponenta E můžu jít k obhajobě?

A: Ano, ale zcela určitě naštveté vedoucího práce.

Q: Když mám od vedoucího C a od oponenta C dostanu C?

A: Ne. Sice to není běžné, ale můžete dostat i F.

Q: Když mám od vedoucího A a od oponenta A dostanu A?

A: Když nepokazíte obhajobu, zřejmě ano.

Q: ?